Depresyonla Ba? Etme Özyeterlilik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Depresyonla Ba? Etme Özyeterlilik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19679

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Depresyonla Ba? Etme Özyeterlilik Ölçe?i (DBEÖÖ), bireylerin **depresyon** semptomlar? ve ili?kili zorluklarla ba?a ç?kma yeteneklerine olan inanç düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. Bu ölçek, orijinal ?ngilizce versiyonunun Türk kültürüne ve diline **uyarlama** çal??mas?d?r. 2010 y?l?nda Albal, Kutlu ve Bilgin taraf?ndan gerçekle?tirilen bu uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkiye'deki ruh sa?l??? ara?t?rmalar?nda ve klinik uygulamalarda kullan?lmas? için sa?lam bir temel olu?turmay? amaçlam??t?r. Ölçek, özellikle bireylerin depresif durumlar? yönetme ve olumlu davran??lar? sürdürme konusundaki alg?lanan yeterliliklerini de?erlendirmeye odaklanmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Özyeterlilik, **Depresyon**, Ba? Etme, Psikolojik Ölçme, Psikometri, Uyarlama, Klinik De?erlendirme.

Yazarlar

E. Albal, Y. Kutlu, H. Bilgin.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin depresif dönemlerde ortaya ç?kan duygusal ve davran??sal zorluklarla ne kadar etkili bir ?ekilde ba?a ç?kabileceklerine dair sahip olduklar? inançlar? nicel olarak ölçmektir. Bu, Albert Bandura'n?n sosyal bili?sel teorisinden türetilen **özyeterlilik** kavram?n?n, spesifik olarak depresyon ba?lam?ndaki uygulamas?n? de?erlendirir.

DBEÖÖ, kliniklerde ve ara?t?rma ortamlar?nda, depresyon tedavisi programlar?n?n etkinli?ini de?erlendirmede veya bireylerin risk alt?ndaki popülasyonlarda depresyonla mücadele potansiyellerini belirlemede kritik bir rol oynar. Yüksek özyeterlilik puanlar?, genellikle daha iyi tedavi sonuçlar? ve daha dü?ük nüks oranlar? ile ili?kilidir.

Yap?

Depresyonla Ba? Etme Özyeterlilik Ölçe?i, bir bireyin depresif semptomlar? ba?ar?yla yönetme kapasitesine olan inanc?n? temsil eden **özyeterlilik** yap?s?n? ölçer. Bu yap?, genel özyeterlilikten farkl? olarak, sadece depresyonla ilgili spesifik görevler ve zorluklar etraf?nda döner.

Ölçek, kat?l?mc?n?n kendini ne kadar yeterli gördü?ünü belirleyerek, duygusal düzenleme, motivasyonu sürdürme, sosyal etkile?imleri sürdürme ve olumsuz dü?ünce döngülerini k?rma gibi alanlarda ba? etme becerilerini de?erlendirir. Bu, bili?sel-davran??ç? yakla??mlarla uyumlu olarak,

ARABPSYCHOLOGY.COM

bireyin kendi iyile?me sürecindeki aktif rolüne odaklan?r.

Geçerlik

Depresyonla Ba? Etme Özyeterlilik Ölçe?i'nin Türkçeye uyarlamas? s?ras?nda (Albal, Kutlu & Bilgin, 2010), ölçe?in hedefledi?i yap?y? do?ru bir ?ekilde ölçüp ölçmedi?ini belirlemek için çe?itli **geçerlik** çal??malar? yürütülmü?tür. Bu çal??malar genellikle yap? geçerli?i, kapsam geçerli?i ve ölçüt ba??ml? geçerli?i içermektedir.

Yap? geçerli?i analizleri (örne?in, faktör analizi), ölçe?in orijinal yap?s?yla tutarl? bir faktör yap?s? sergiledi?ini göstermeyi amaçlam??t?r. Bu detayl? geçerlik sonuçlar? ve korelasyonlar, yay?mlanan orijinal makalede (Albal et al., 2010) detayl? olarak sunulmu?tur.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik (tutarl?l?k) çal??malar?, ölçüm sonuçlar?n?n zaman içinde ve farkl? ko?ullar alt?nda ne kadar istikrarl? oldu?unu göstermektedir. Türk adaptasyon çal??mas?nda tipik olarak iç tutarl?l?k (Cronbach Alfa katsay?s?) ve test-tekrar test güvenilirli?i yöntemleri kullan?lm??t?r.

Güvenirlik analizlerinin sonuçlar?, ölçe?in depresyonla ba? etme özyeterlili?ini tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü do?rulam??t?r. Bu psikometrik özellikler, ölçe?in klinik ve ara?t?rma amaçl? kullan?mlar? için uygun oldu?unu teyit etmektedir. Detayl? güvenirlik katsay?lar? için orijinal akademik yay?na ba?vurulmas? gerekmektedir.

Faktör Analizi

Türkçe versiyonun psikometrik özelliklerinin belirlenmesi amac?yla gerçekle?tirilen Faktör Analizi, ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü incelemi?tir. Bu analiz, ölçe?in alt boyutlar?n?n orijinal yap?y? koruyup korumad???n? veya Türk popülasyonunda yeni bir faktör yap?s? m? ortaya ç?kard???n? belirlemek için kritik öneme sahiptir.

Yap?lan analizler, ölçe?in temel yap?s?n?n korunarak tek boyutlu veya çok boyutlu bir yap?y? destekledi?ini göstermi?tir. Bu sonuçlar, ölçe?in teorik **yap?** ile uyumlu oldu?unu ve Türk örnekleminde de geçerli bir ölçüm sa?lad???n? kan?tlamaktad?r.

Araç

Test Türü: Uyarlama ve Öz Bildirim Ölçe?i

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Orijinal ölçekte genellikle 5 veya 6 noktal? Likert kullan?l?r, ancak uyarlama çal??mas?n?n detaylar? için referansa bak?lmal?d?r.)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlanan Versiyon), ?ngilizce (Orijinal Versiyon)

Popülasyon Grubu: Yeti?kinler, özellikle depresyon riski ta??yan veya depresyon tedavisi gören bireyler.

Ya? Grubu: 18 ya? ve üzeri.

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas?, ölçe?in psikometrik özelliklerini belirlemek üzere seçilen klinik veya genel popülasyon örneklemi üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Kat?l?mc?lar?n, depresif durumlarla ilgili belirli ba?a ç?kma davran??lar?n? ne kadar yapabileceklerine dair inançlar?n? belirtmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Öz-yeterlik ?nanc?, Depresyon Yönetimi, Psikolojik De?erlendirme, Hem?irelik Bilimleri, Klinik Özyeterlilik, Psikolojik Tedavi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Yasemin KUTLU

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?il.

?leti?im E-posta Adresi: kutluy@istanbul.edu.tr

Yaz??ma Adresi: ?stanbul Üniversitesi, Florence Nightingale Hem?irelik Yüksekokulu (2010 y?l? itibar?yla).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l? (Uyarlama): 2010

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari kullan?m? ve kopyalanmas? için orijinal ölçek geli?tiricileri ve uyarlama yazarlar?yla ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Akademik veya ara?t?rma amaçl? kullan?m genellikle referans gösterilmek suretiyle mümkündür.

Ölçe?in Türkçe adaptasyon çal??mas?, **Nursing & Health Sciences** dergisinde yay?mlanm??t?r ve bu yay?n, ölçe?in kullan?m?na dair yasal ve etik çerçeveyi belirlemektedir.

Kaynaklar

ARABPSYCHOLOGY.COM

Albal, E., Kutlu, Y., & Bilgin, H. (2010). Psychometric properties of the Turkish version of the Depression Coping Self?efficacy Scale. *Nursing & Health Sciences, 12(4)*, 415-420. doi: 10.1111/j.1442-2018.2010.00552.x

Bu uyarlama çal??mas?n?n orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir:

psychometric-properties-of-the-turkish-version-of-the-depression-coping-self-efficacy-scale-toad.pdf

Depresyonla Ba? Etme Özyeterlilik Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Bu ölçe?in maddeleri, kaynak içerikte aç?kça belirtilmemi?tir. Maddeler, ilgili uyarlama makalesi olan Albal, Kutlu & Bilgin (2010) çal??mas?nda veya yukar?da belirtilen PDF dosyas?n?n ekinde yer almaktad?r. Genel olarak, ölçek maddeleri bireyin depresif hissetti?inde belirli ba?a ç?kma stratejilerini uygulama yetene?ine olan inanc?n? ölçer.

ARABPSYCHOLOGY.COM